

de saa laant disse Penge, en Fjerdedel af Anlægskapitalen, naar saa Renten skal gaa forud for det, er det Kommunernes Ansvar, det kommer til at hvile paa, og det kommer af, at Staten slipper altfor billig ved at skyde Ting over paa Kommunerne, som den aldrig burde skyde over paa dem. Det er mig ubegribeligt, den Frimodighed, hvormed Regeringen kan fortælle os om, hvorledes Behoerne, naar de komme et Stykke uden for Kjøbenhavn, selv skulle sørge for deres Anlæg af denne eller hin Art. Man burde dog anlægge almindelige Principper. Kræv en Jærnbaneetat op ligesom en Vejstat i sin Tid, og sig saa, at vi have anlagt vore Statsjærnveje, og vi kunne kræve en Jærnbaneetat op, ligesom man krævede en Vejstat op til Udvikling af Amtsvejene, men sig ikke, at de, der komme en Menneskealder bag, efter de andre, nu skulle plukkes saa yderlig, som der er Tale om, hver Gang man skal uden for sine Jærnveje for at hjælpe de andre. Egne. De Herrer Forslagsstillere skulle saa min varmeste Støtte for deres Forslag, baade fra Aggersund og til Frederikshavn; hele denne Strækning, navnlig op imod Søby, trænger overordentlig haardt til en Bane, og for mit Bedkommende skal jeg ogsaa med Fornøjelse følge med til Jerritslev, naar vi derefter følges ad til Thisted. Jeg vil gøre mit yderste for, at disse Formaal kunne blive fremmede paa en med Retfærdighed stemmende Maade, men paa Forslagets Grundlag tør jeg ikke være med til det ved at sætte Punktum i Jerritslev, aldrig!

Jeg forstaar ikke den højtærede Minister rigtig, naar han talte om de fremmede Penge og de 200,000 Kroner, der bleve til 300,000. Jeg har nok hørt Tale om, at der var en Privatbane oppe i Vestsjælland, som kom til at udstede nogle Preferenceaktier for endelig at blive færdig, men hvad Kurs de stod i, hvad Indenrigsministeren i saa Henseende tillod, kender jeg ikke, det kunne vi saa nærmere Oplysning om af den ærede Minister. Det var Preferenceaktier, men jeg har aldrig troet, at de vare til en Kurs af 56 $\frac{2}{3}$ pCt. Saa havde vi Forslaget fra Indenrigsministeren om Hou—Aarhus-Banen. Der foreslog man en Anlægskapital paa 1,330,000 Kroner, men da vi kom til at se Planen efter, kunde Historien bygges for omtrent 1 Million, og vi kom derved til at tale om disse Preferenceaktier, som man mente at ville have. Saa vidt jeg hørte, var det $\frac{2}{3}$, der skulde bygges derved, og de skulle have en Gevinst af 330,000 Kroner; altsaa kom disse Aktier til at staa i en Kurs af omtrent 50 pCt. eller saadant noget.

Men vi modsatte os bestemt denne Beregning; Loven kom ganske vist ud, og Banen blev bygget, og Pengene bleve skaffede til Beje, og det blev mellem 10—1,100,000 efter den nøgterne Plan. Naar man skal skaffe fremmede Penge, vil jeg godt antage, at der skal noget til ligesom af Millioner til Houbanen baade til Rentetab under Banens Anlæg og til eventuelt Kurstab. Det maa der til, men at Provisionen skulde være saadant noget som 100,000 paa 200,000, har jeg aldrig nogen Sinde hørt Tale om. Forklaringen deraf maa ligge i Indenrigsministeriet, i dets egne Forslag og Approbationer, men det kunne vi dog virkelig ikke bære Ansvaret for, for vi behandlede her Spørgsmaalet om et bestemt Kurstab og Rentetab under Banens Anlæg og om 1 pCt. Provision, og det kan beregnes, om det er for meget eller for lidt. Men det, vi have faaet ud deraf, er, at vi have faaet en Bane, uden at nogen vistnok kunde siges at have tjent noget særligt derved. Den mageløse Omhu, Ministeren har for fremmedes Penge, at de ikke skulle blive indbragte i et Foretagende, som han ikke er ganske sikker paa vil kunne sorrente sig, synes mig at staa i en gres Modsatning til den Villighed, han viser overfor at drage danske Penge til Foretagender, som Kommunerne ikke kunne drive eller saa Indfyldelse paa, men som Kommunerne komme til at betale Understuddet af som Følge af den Drift, de ikke have nogen væsentlig Indfyldelse paa. Det glæder mig dog for øvrigt, at den højtærede Minister erkender, at Kommunerne bør være forsigtede, de bør ikke letvindig gaa hen og love at give større Tilskud til Anlæg af Baner og derpaa uberegnelige Garantier for Driften. I det Stykke falder den høje Ministers og min Tankegang sammen; men vor Opfattelse af, hvad der bør ydes af Kommunerne for at faa Del i et alment Statsgode, som nu gennem Statens egne Tilskud ved en 170 Millioner Kroner er betroet andre Egne, er, efter som jeg forstaar det, meget forskellig. Jeg vilde ønske, at det høje Folketing kunde komme til at tage klarere Standpunkter i det og saa fastholde dem nogenlunde sikkert. Naar for Naar, saa dages det nok; men det er det, De bøjer Dem altid: Vi kunne ikke faa det paa andet Billaar, og de enkelte særlige Bedere give efter og faa de andre med dertil. Derfor saa vi aldrig ordentlige Principper.

Bach: Jeg kunde i og for sig gerne frafalde Ordet, efter at det ærede Medlem for Besle Amts 2den Valgfreds har udtalt sig. Men der er et enkelt Punkt, som jeg